

<div> <div style="text-align: left;">NESL?HAN YALMAN

25 Kas?m 2009 sabah?televizyonda kanallar? dola??rken M?ge Anl?n?n ATV?deki program?na tak?ld?m. Tamam?n? hi?izlemedi?im ve daha ?ce birka?defa g? ucuyla bakt???m programda, ??ya??ndaki bir ?cu?un vah?ice d?d?r?l?p, cesedinin ailesinin ya?ad??? k??n yak?nlar?na at?ld??? anlat?l?yordu. Bildi?im kadar?yla program bu tarz olaylar? i?leyen bir formata sahipti.

 </div> <p style="text-align: left;">?en ?cu?un annesi ve babas? konuk olarak programa kat?lm??lard?. Bilirki?iler aras?nda, ismini ?renemedi?im Hulusi Kentmen babacanl???nda bir avukat ve Arif Verimli bulunuyordu. Tatl? Sert adl? bu program?n anl? ?anl? sunucusu M?ge Anl? da ba? k?eye yerle?mi?ti. </p> <p style="text-align: left;">Dikkatimi ?ken nokta, programa kat?lanlarla program sunucusu aras?nda ya?anan ileti?im kriziydi. Ad?yaman?n k??k bir k??nden gelen anne olay? anlatmaya ?l???yor; M?ge Anl? anlat?lanlar? anlayamad???n? belirtiyordu. Ard?ndan baba devreye girdi ve meseleyi dili d?d?nce a?klamaya ba?lad?. </p> <p style="text-align: left;">Bizim ?Anadolu insan????eklinde kulland???m?z bir tabir bulundu?unu o anda an?msad?m. Bu ifadeyi oldum olas? ?zememi?imdir. Nas?l bir t?rd?r ?u Anadolu insan?? K?lerde, kasabalarda ya?ayan ve ?ehirle ili?kisini uzaktan kuran insan g?ruhuna m? b?le denir? O zaman biz kimiz? Bu yaz?y? yazan ben ve okuyan sizler? Ad?na Anadolu denilen bir co?rafyan?n g?e?inde nefes alan Atlantisli miyiz? Anlamakta zorluk ?kiyorum. </p> <p style="text-align: left;">Modernle?me a?s?ndan bak?ld???nda, Anadolu insan?ve kentli insan misali bir ikilik yarat?larak sorun kolayl?kla ?z?mlenmeye ?l???l?yor diyebilirim. Art?k internetin, cep telefonunun, televizyonun ?cra k?elere ula?t??? ve ?Turkcell?linin g?c?/Turkcell?in ?kim g?c?? gibi sloganlarla k?lerdeki vatanda?lar?m?z?n oynat?ld??? reklam filmlerinin fink att??? bir ortamda ?Anadolu insan? ifadesi ayn? tan?m? kar??layabilir mi? ?Her ?eyin bir nedeni olmaz. Baz? ?eyleri be?endi?iniz i?n seversiniz. ? slogan?n?n bir araba reklam? i?n kullan?ld??? ve kapitalizmin d?sturu haline geldi?i bir d?nyada Anadolu?yu ge?lim, insan olman?n s?n?rlar? nelerdir? Tart??mal?y?z. </p> <p style="text-align: left;">San?r?m, kendi de?er yarg?lar?m?zla kar??m?zdakileri yarg?lay?nca ortaya daha b?y?k ileti?imsizlik sorunlar? da ?k?yor. Ne kendimizi ve ge?i?imizi hat?rl?yoruz ne de kar??m?zdaki bizim ?imdimizi anlayabiliyor. Birimiz k?de ?pa yap?p, domatesini yeti?tiriyor. Birimiz o domatesi marketten paketle al?yor. Ayn? domatese y?kledi?imiz de?erler bi?mi bizi farkl? k?l?yor. </p> <p style="text-align: left;">?ne?in; de?indi?imiz programda ?en ?cu?un babas? k?z karde?inin gen?ya?ta evlendi?inden, bu evlilik sonland?ktan sonra da bir daha evlenmedi?inden bahsediyor. M?ge Anl? ?u an k?rkl? ya?lar?nda olan bu kad?n?n ilkokul ??lar?nda evlenmesini bir bayan olarak k?n?yor. Adam da onlar?n k??nde berdel diye bir gelenek oldu?unu belirtip, aile mensuplar?n?n kar??l?kl? evlendirildi?ini belirtiyor. Anl?n?n anlamda modern bir evlilik de?il, bir ?evlendirmelik s? konusu... </p> <p style="text-align: left;">

left;">cu?un d?r?l? konusunda verilen ifadelere ba?vurulurken, babaannenin s?lediklerini anlamlandıramıyor bu sefer Anı?. O d?emde aya?? k?r?k olan babaannenin ifadesindeki g?neydo?u kelimesine takılı?yor. Annenizin cahil bir kad?n oldu?unu siz s?leyorsunuz. diyor adama. </p> <p style="text-align: left;">Cahil kelimesinin kullanılmaması yak?t?ramad???m?belirtmeliyim. Adam cahil diye bir s?c?k sarfetmedi. Sadece annesinin okumaması oldu?unu imetti. Cahil kelimesi okur yazar olmayan anlam?n? ta?yabilir. Siz bir program sunucusu olarak, Ad?yaman?dan da gelse insanlar?n aile i?likilerine, annelerine ve babalar?na saygılı? olmak zorundasınız. Nezaketinizi bozmadan annenizin okuma yazma bilmedi?ini belirtmi?tiniz. diyebilirsiniz. Okumu? olmanız yahut apartman dairesinde oturmanız size s?lemi kaba bir slupla kurma hakkınız vermez. Her ne sebeple olursa olsun, cahil kelimesini kullanmak argoya ka?aktır diye d?n?yorum. Yerine ikame edilecek daha sa?lıklı ifadeler mevcutken telik, kimin kime g?e hangi konuda cahil oldu?unu da bilemeyiz. Okumu?-okumaması kar?tl???n? sreklı g?ndemde tutmak da yerinde saymaktan başka bir ?ey olmaz. </p> <p style="text-align: left;">Nitekim; her b?genin kendine g?e i?leyen el ve kemikle?mi?bir yap?s? var. Bu kad?n da zaman?nda okuyamaması olabilir; okutulmaması da olabilir. Bunu bilmiyoruz. Bilmedi?imiz gibi, kendi ?ehirli kal?pla?m?? yargılar?mızla bir durum de?erlendirmesi yapıyoruz. Olaylar?n i?y?z?n? renmeden, kendimizce do?ru kabul etti?imiz ?eyleri kar?? tarafa ve izleyiciye dikta etmeye i???yoruz. Fark?nda olmasak da, birilerini sreklı rencide ediyoruz. </p> <p style="text-align: left;">26 Kasım 2009?da Haber T?rk kanal?nda Teke Tek el program?nda ayn?hataya Fatih Altaylı?da d?t?.?SAM ba?kan?Mehmet Akif Bey burs verdiklerini ve her g??ten renciyi kabul ettiklerini belirtirken bir nek sundu. rencinin biri hocas?na gidip: Burada ?slamiyetle ilgili i???malar yapıyorlar. Benim k?yafetime hi?dikkat etmediler. demi?. Altaylı? da, renci ba?t?l? m?yd?? diye sordu. ?SAM ba?kan?ndan Hay?r. yan?t?n? aldı?. Fatih Altaylı? Haaa? O zaman dekolteyi deyiverdi. Benzer ifadeler televizyonda s?k? tekrarlanır oldu. Artık, birilerinin ba?t?s?n?n kar??s?na dekolteyi koymay? b?rakacak kadar profesyonel olunması gerekti?i kan?s?nday?m. Dile hakimiyet hassasiyetinin zerinde emle durulmalı? ellikle medya taraf?ndan Mesela, bu konu Haber T?rk?te Dil ve Medya ?li?kisi ba?l???yla tart???labilir. </p> <p style="text-align: left;">Y?lerini ?a???rm?? Mantar Toplay?c?lar? Bizim Babaanneyi Anlayabilirler mi? </p> <p style="text-align: left;">M?ge Anı?n babaanne konusundaki ifadelerine kar??, Arif Verimli?nin araya girerek yapt???bir saptamay??emsiyorum. Verimli: Orada okuma yazma bilmeyen kendi diliyle s?ler, okur yazar da kendi diliyle yazar. Babaanne tam anlam?yla g?neydo?u dememi?tir de; caminin ilerisi, ?u evin esi gibi bir ifade kullanm???tır. Tutanak tutan da onu g?neydo?u yazm???tır. b?nda bir karsama yaptı?. Bu a?klamay? k ?rp?c? buluyorum. nk?; ileti?im kopuklu?u olay?n ba??ndan itibaren var. ?fade tutanaklar?ndan ba?layan bir alg? farklil??? K? halk?ndan jandarmaya, jandarmadan mahkemeye, mahkemeden televizyona? Koskoca bir kopukluk </p> <p style="text-align: left;">?ehirli insan?n y? duygusunu nas?l yitirdi?ine ve do?adan ne denli uzak kald???na dair

kimi ?nekler de g?ebiliyoruz programda. ?en ?cu?un babas? ?k?bleye bakmak? ifadesini kullan?yor. Anlayam?yoruz. Ard?ndan ?Do?u? diyor. M?ge Anl? ?Do?uyu ge? bilmiyoruz. ? diyerek, adam? a?k bir ifade kullanmaya davet ediyor. Bir i?aret, bir g?terge istiyor. Belki de, ?ehirlerdeki y? tabelalar? gibi net bir belirte?Ad?yaman?n on iki haneli bir k?nden bahsediyoruz. Orada sizin ya?ad???n?z ?stanbul?un yahut Ankara?n?n kodlar?/kurallar? i?lemeyebilir. Anlamaya ?I??arak olaya v?f olmak l?m? </p> <p style="text-align: left;">Sabah gazetesinin 8 Kas?m 2009 tarihli The New York Times ekinde ?Mantar Toplama Merak?yla Hipnotize Olan Ruslar Ormanda Kayboluyor??ba?!?kl?bir ?viri okumu?tum. ?viride Ruslar?n bir?unun ormanda mantar toplarken kaybolduklar? ve kimilerinin bu y?zden ?d??? anlatl?yordu. ?nternette ?mantarc?lar kl?b?? isimli bir site kuran Aleksandr Kuznetsov da, eskiden Ruslar?n ormanda mantar toplarken kaybolmad?klar?n?; kaybolanlar?n y? duygular? k?elmi? asfalt insanlar? olduklar?n? s?l?yordu. </p> <p style="text-align: left;">Bir zamanlar g?ebe topluluklar i?nde ya?am?? ninelerimizden ve dedelerimizden geriye kalanlar?n??zerine asfalt d??p, debriyaja basan bir neslin ?cuklar?olduk. ?nan?n, Ege?nin merkezinde yeti?en ?ifal? otlar kimsenin umurunda de?il. Yahut, ?mlar?n alt?nda biten mantarlar da? Rusya?da vuku bulan meselenin T?rkiye aya??nda benze? sorunlar ya?an?yor. ?cuklar?m?za ge?i?imizi, hatta ?imdimizi aktarma problemimiz var. Kendi kendimizi yiyip bitirmemize neden olan bir modernle?me sorunumuz da? Biz kimiz, kimlerdeniz?? dedi?imizde mal mal aynaya bakanlardan olduk. </p> <p style="text-align: left;">Buraya kadar yaz?lanlar?m?him bulmayanlar, olur b?le vakalar diyenler ?kabilir. Ben ileti?imsizlik probleminin de ?esinde, vicdani bir probleme parmak basmak ad?na Anl??n?n program?n?n en deh?etengiz taraf?na de?inmek istiyorum. </p> <p style="text-align: left;">Seyircilerin ?aile ?d?reni biliyor ve k? yeri oldu?u i?n gizliyor?? yorumlar?n?duyunca kan?m dondu. B?le bir ?ey ispatlanmadan, birilerinin alelacele su?an?p insanlar taraf?ndan yarg?lanmas?n? ?irazedem ?k?lan k?s?m olarak g??yorum. Diyelim ki, aile cinayeti biliyor ve akrabalarından biri yapt??? i?n gizliyor. Bu durumda bile taktir seyircinin ve sunucunun de?il, T?rk adaletidir. Yorumu yapanlar?n ?vurun kahpeye! ? zihniyetini ta??yanlardan bir fark? yoktur. Ne yani, ?imdi her ?m?ze geleni biz mi infaz edelim? O zaman kimin yapt??? vah?eti k?n?yoruz? Kimin de?er yarg?lar?na g?e kimin cezas?n? verece?iz? Kriterlerimiz ne olacak? </p> <p style="text-align: left;">Ben de minicik bir masumu hunharca ?d?ren zihniyetin as?lmas? taraftar?y?m. Ama, kalk?p da ?Verin ben kendi elce?izimle asay?m? da demiyorum. ?pe ?ma??r asmaya benzemez adam asmak. Hukuki ?r?ve neyse ona uymak gibi bir y?k?ml?l?m(?z) var. </p> <p style="text-align: left;">Benzer bir durumu daha ?ce Mardin?deki Bilge K?? Katliam? olay?nda da ya?ad?k. B?lesi canince bir k?y?m? savunacak taraf?m yok. Fakat, olay?n medya ve gerekli merciler taraf?ndan net bir ?ekilde anla??lamamas?n?n ve kimi zaman konuya abuk sabuk yorumlar getirilmesinin de nedenleri var. B?genin kendine has dinamiklerinin ve akrabalar aras?ndaki ili?kilerin do?ru bi?imde okunamamas? Bu konuda ?I??ma yapan bir sosyolog, bir halkbilimci, bir antropolog konunun aktarl???na hemen m?dahale etseydi, medyada ?k daha farklı ?karsamalar ortaya konabilirdi. K?y?m?n analizi etrafl?ca yap?labilirdi. </p>

Bence bilimin g?c?de burada a?a?kar zaten. Toplumunu ayd?nlatabilmekte veya devletin yarg?s?na yard?mc?olabilmekte?O b?gedeki ?artlara g?e projeler ?reterek, y?e insanlar?yla beraber bir ?eyler ba?arabilmekte? K?z ?cuklar? okusun da okusun yahut ?bunlar cahil kalm??lar, biz do?ru yolu g?terelim? gibi tepeden inme bir kafa yap?s? hepimizi ?k daha vahim olaylara seyirci kalmaya zorluyor. ?ce anlamal?, sonra rotam?z? belirlemeliyiz. Bu konuda derinlikli akademik ?l??malar yap?lmal?, sivil toplum ?g?leriyle belediyeler birlikte hareket etmeli? </p>
<p style="text-align: left;">Kim Bo?? Kim Dolu? Peki Nedir Anadolu? </p>
<p style="text-align: left;">Varolan zihniyeti de?i?tiremedi?imiz i?n; ?metres??hayat?ya?amay? kabul etmi??stanbullu bir k?z?n da, ?kuma? olmaya boyun e?mi? Hakkarili bir k?z?n da ya?ad??? s?k?nt?lar? anlayam?yoruz. ?kisi de kad?nl???n getirdi?i problemleri ba?ka t?rl? bask? ara?ar?yla, ba?ka ?ekillerde ya??yorlar. Hangi akl? ba??nda ve muhakeme yetene?ine b?y?k oranda hakim kad?n metres olmay? kabul eder ki? Akabinde, niye metres olan kad?nla birlikte kar?s?n? aldatan adam?n durumunu da masaya yat?rm?yoruz? Ortada toplumsal bir sorun varsa, onu geni? a?lardan bakarak de?erlendirebiliriz. ?O k??, bu ahlaks?z, ?una yaz?k, buna aferin? s?lemleriyle sadece kesin kez yarg? belirtmi? olur, sorunlar?n k?enine inemeyiz. Batman?daki kad?n intiharlar? ?lkenin bat?s?nda bilgisayar ba??nda makale yaz?larak ?z?lemez. </p>
<p style="text-align: left;">Bat?daki kad?n?n da, do?udaki kad?n?n da cinsiyetinden ?r? maruz b?rak?ld??? kimi sorunlar mevcut? Yahut, ge?i?ten bu yana uzay?p giden varolu? problemi? Sorunlar benzer? Bunlar? ?leyecek/azaltacak y?temler farkl?? Her b?genin kendi i?artlar?na g?e ya?anan s?k?nt?lar var. Bir kad?n?n ?k rahat bir hayat s?rmesi de, ?k kapal? bir ?vrede yeti?mesi de travmatik durumlara sebebiyet veriyor. Bunun anla??lmas? gerekli? O zaman birimiz ?gavur ?zmirli?, di?erimiz ?K?rt Diyarbak?rl? olmay?z. </p>
<div style="text-align: left;">Bizim ?k?lt?r?m?z namertli?in ?stesinden gelen saf Anadolu ?k?lt?r? diyenin de, bizim ?k?lt?r?m?z halis Osmanl? ?k?lt?r? diyenin de bir alg?lama problemi var. ?nk?; Anadolu bizatihi bu iki ?k?lt?r?n, konar-g?erlikle yerle?ikli?in kesi?ti?i yerde zuhur ediyor. Gerilimli bir kesi?me olsa da? Ger?k bu!.. ?ttihat Terakki de biziz, olu?turulan ?kirdek cumhuriyet? kadro da? T?rkiye ??? Partisi de bizim partimiz, Refah Partisi de? T?rk? de bizim t?rk?m?z, rembetiko da bizim rembetikomuz? Truva Sava?? da bizim tarihimiz, ?eyh Bedrettin Olay? da? Dede Korkut da bizim anlat?c?m?z, Heredot da? Ni?n bah?mizi budayarak ?rak hale getirmeye ?l???yoruz? Hepimizde bir par? karma Anadolu insan? geneti?i yok mu? Anadolu ruhu b?t?nc?l bir ?ey de?il mi zaten? E?risiyle do?rusuyla? </div>
<div style="text-align: left;">
</div>
<div style="text-align: left;">mneslihany@hotmail.com
</div> </div>